

בבית המשפט העליון בירושלים

בג"ץ 971/05

בפני : כבוד הרשמת שושנה ליבוביץ

- העותרים : 1. חוסיין אלרפאיעה, יו"ר המועצה האזורית לכפרים הלא מוכרים בנגד
2. המועצה האזורית לכפרים הלא מוכרים בנגב – אלעונה
3. עטוה אבו פריח, רכז פורום ביחד
4. עדאלה-המכרז המזפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

נגד

- המשיבים : 1. מפקד המחוז הדרומי-משטרת ישראל, ניסים כהן
2. מפקד תחנת רהט-משטרת ישראל
3. מנהל מקרקעי ישראל

בקשה לפסיקת הוצאות

החלטה

לפני בקשה לפסיקת הוצאות בהליך שבכותרת.

1. עניינה של העתירה הוא בבקשת העותרים לקיים הפגנה, באמצעות הקמת אוהל מחאה, סמוך לעיירה רהט. העתירה הוגשה ביום 30.1.05. נתבקשו במסגרתה צו על תנאי וצו ביניים נגד המשיבים מדוע לא יתירו לעותרים להמשיך ולנהל את אוהל המחאה ומדוע לא יימנעו מלהרסו. ביום 1.2.05 הודיעו הצדדים כי משטרת ישראל החליטה להתיר את קיום האוהל למשך 15 יום החל מיום הקמתו בכפוף לתנאים שננקבו בהודעה. בעקבות זאת, ביום 2.2.05 הוגשה מטעם העותרים בקשה למחיקת העתירה ולפסיקת הוצאות.

2. לטענת העותרים, ביום 26.1.05 הם פנו למשטרת עיירות על מנת לקבל היתר להקמת אוהל המחאה, אולם נאמר להם כי אין צורך ברישיון לעניין זה. בהסתמך על כך, בנו העותרים אוהל מחאה ביום 27.1.05. לאחר מכן, פנה המשיב 1, מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, לעותרים ודרש מהם לקבל אישור לצורך הקמת האוהל. לטענת העותרים, הם פעלו כמצוותו, הגישו בקשה מתאימה אולם הבקשה סורבה. לפי הנטען, העותרים פנו פעמיים נוספות, פעם בעצמם ופעם באמצעות בא כוחם, לקבלת היתר כאמור אולם גם פניותיהם אלה לא הועילו. לאחר מכן, פנו העותרים גם אל משיב 2, מפקד תחנת רהט, בבקשה לשנות את ההחלטה, אולם בקשתם נדחתה. העותרים טוענים כי ביום 28.1.05 הם פנו אל פרקליטות המדינה בהליך קדם בג"ץ, אולם גם פנייתם זו נדחתה, ולאחר שמכלול מאמציהם אלה לא נשאו פרי, הוגשה העתירה שבכותרת. לאחר שהעתירה נקבעה לדיון בפני הרכב והוצא צו ביניים המורה למשיבים להימנע מלפנות את אוהל המחאה עד לדיון בעתירה, הודיעו המשיבים לעותרים שהם מסכימים ליתן להם רישיון לאוהל המחאה. לטענת העותרים, הגשת העתירה היא שהניעה את המשיבים להעניק להם את הסעד המבוקש.

3. המשיבים מתנגדים לבקשה. לטענת המשיבים, העותרים לא פנו עובר להקמת האוהל לגורם המוסמך במשטרה לאשר קיומה של הפגנה ולבטח לא ניתן לראות בשיחת הטלפון המוזכרת על ידם פנייה או בקשה מסודרת. המשיבים מבהירים כי האוהל הוקם על קרקעות המדינה ולאחר הקמתו הועברה למשטרת ישראל תלונה מטעם מנהל מקרקעי ישראל בדבר פלישה טרייה למקרקעין על דרך הקמתו של האוהל. לטענת המשיבים, נציג המשטרה אשר יצר קשר עם העותרים והבהיר להם כי הקמת האוהל טעונה רישיון, מסר להם כי עליהם להרוס את האוהל שהוקם, אולם הם לא צייתו לדרישה זו ואף אכלסו את האוהל במפגינים. בנסיבות אלה, בקשת העותרים סורבה ולחילופין הוצע להם לקיים את האוהל עד ליום 29.1.05 אולם לטענת המשיבים, העותרים סירבו וביקשו לקיים את האוהל למשך 15 יום. המשיבים מבהירים כי המשטרה התחייבה כי אם יפורק האוהל ותוגש בקשה מחודשת כדין, תישקל בקשתם בכובד ראש. אף פניית העותרים למחלקת בג"ץ נענתה באופן דומה, אולם העותרים סירבו לכך ובחרו להמשיך ולעשות דין לעצמם. עוד טוענים המשיבים, כי האוהל הוקם על קרקע מדינה שנפלשה ואשר עתידה הייתה להתבצע בו פעילות חריש בשבוע שבין 4.1.05-30.12.04. נוכח מיקום האוהל ובשים לב לכך שחלק ממחאת העותרים הופנתה למעשה נגד ביצוע פעולות החריש, חששה משטרת ישראל כי המשך קיומו של האוהל בעת ביצוע החריש יגביר את הסיכון למהומות והפרות סדר. בשל חשש זה, לא פורסם היום המדויק שתוכנן לקיום החריש. על פי הנטען, בנסיבות אלה, כאשר העתירה הוגשה ביום 3.12.04 וניתן בה צו ביניים שאסר על פינוי האוהל, סברו

המשיבים כי מטעמים של חשש לפגיעה גדולה יותר בשלום הציבור, עדיף היה שלא לפנות לביטול הצו ולחשוף את מועד המבצע. מאחר שפעולות החריש התבצעו אמנם ביום 31.12.04, החשש שעמד בין היתר בבסיס סירוב העותרים לא היה עוד רלבנטי כאשר הוגשה בקשה לביטול הדיון מטעם הצדדים. נוכח מכלול נסיבות אלה טענת המשיבים היא, שיש לדחות את הבקשה לפסיקת הוצאות משלושה טעמים: ראשית, השינוי שחל בעמדת המשיבים אשר בגינו הותר לבסוף לעותרים להמשיך ולקיים את האוהל בכפוף לתנאים מסוימים נגרם בשל שינוי נסיבות אובייקטיבי ולא נוכח הגשת העתירה. שנית, הטעמים שעמדו בבסיס החלטת המשיבים היו טעמים סבירים וראויים. שלישית, העותרים לכתחילה עשו דין לעצמם וכי גם קודם להגשת העתירה היו המשיבים נכונים לבחון בקשה מסודרת לקיום ההפגנה לאחר הריסת אוהל המחאה ולו העותרים היו נוהגים כך, בקשתם הייתה נבחנת לגופה.

4. לאחר שעיינתי בעתירה ובתגובות הצדדים באתי לכלל מסקנה שדין הבקשה להתקבל באופן חלקי. נקודת המוצא לדיון היא, שיש לפסוק הוצאות בעקבות מחיקת עתירה אם הגשתה הובילה למתן הסעד המבוקש (ראו: בג"ץ 842/93 נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217). דומה שכך אירע במקרה שלפני. עיון בתגובת המשיבים מעלה כי נפלה שגגה בטענתם בדבר שינוי נסיבות אשר חל כביכול ואשר בגינו הם נעתרו לבקשת המשיבים. לטענת המשיבים, פעולות החריש התבצעו בשבוע שבין 30.12.04 ועד ל-5.1.05. לפי הנתונים הנמצאים לפני, העותרים פנו לראשונה לגורמים השונים בבקשה לקבל אישור להקמת אוהל המחאה החל מיום 26.1.05 והעתירה הוגשה ביום 30.1.05, ולא ביום 3.12.04, כפי שנטען בטעות בתגובת המשיבים. במצב דברים זה, בקשותיהם הופנו לגורמים המוסמכים לאחר שפעולות החריש כבר הסתיימו, ועל כן נשמט הבסיס להסבר שניתן על ידי המשיבים לשינוי שחל במדיניותם. מכאן, שמבוקשם של העותרים ניתן להם לאחר הגשת העתירה מבלי שהמשיבים הרימו את הנטל להוכיח כי השינוי בעמדתם נבע משינוי נסיבות אובייקטיבי, שאינו קשור להגשת העתירה. למרות האמור, בנסיבות העניין, איני סוברת שיש להיעתר באופן מלא לבקשת המבקשים. זאת, שכן יש ממש בטענת המשיבים לפיה דרך התנהלות העותרים בפרשה אינה חפה מפגמים. הגורמים המוסמכים הבהירו לעותרים כי הם הקימו את אוהל המחאה על קרקע לא להם והם נדרשו להרוס את האוהל ולהגיש בקשה מסודרת לבנייתו אשר תידון לגופה. בנסיבות העניין, לא מצאתי כי משקלו של שיקול זה צריך להביא לשלילת זכות העותרים להוצאות, אולם יש מקום להתחשב בכך בקביעת גובהם. משיקול זה, וכן בשים לב לדרך סיום ההליך ואי קיום דיון בו, יחויבו המשיבים לשאת בהוצאות העותרים בסך כולל של 4,000 ₪ בלבד. סכום זה ישא הפרשי רבית והצמדה מיום המצאת החלטה זו ועד ליום התשלום בפועל.

ניתנה היום, י' בסיוון תשס"ו (6.6.2006).

שושנה ליבוביץ

ר ש מ ת

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 05009710_E12.doc טו
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il